

Genomförande av vägarbetstidsdirektivet för egenföretagare

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2011/12:69 Genomförande av vägarbetstidsdirektivet för egenföretagare. I propositionen föreslås ändringar i lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete så att även förare som är egenföretagare ska omfattas av lagen. De föreslagna ändringarna syftar till att uppfylla kvarvarande skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/15/EG om arbetstidens förläggning för personer som utför mobilt arbete avseende vägtransporter (vägarbetstidsdirektivet).

Utskottet konstaterar att Sverige har en fördragsenlig skyldighet att genomföra bestämmelserna i vägarbetstidsdirektivet. Utskottet anser att det är angeläget att regelverkets effekter på transportnäringen följs upp och är därför positivt till att EU-kommissionen vartannat år ska utarbeta en rapport om utvecklingen inom det berörda området.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 juni 2012.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Bakgrund	5
Propositionen	6
Utskottets ställningstagande	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lagförslaget

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 juni 2012. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2011/12:69.

Stockholm den 10 april 2012

På trafikutskottets vägnar

Anders Ygeman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Ygeman (S), Jan-Evert Rådström (M), Monica Green (S), Jessica Rosencrantz (M), Lars Mejern Larsson (S), Sten Bergheden (M), Suzanne Svensson (S), Lars Tysklind (FP), Leif Pettersson (S), Anders Åkesson (C), Lars Johansson (S), Edward Riedl (M), Stina Bergström (MP), Annelie Enochson (KD), Tony Wiklander (SD), Siv Holma (V) och Lotta Finstorp (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2011/12:69 Genomförande av vägarbetstidsdirektivet för egenföretagare.

Propositionen grundar sig på en promemoria som Näringsdepartementet har tagit fram med förslag till lagändringar för att uppfylla kvarvarande skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/15/EG om arbetstidens förläggning för personer som utför mobilt arbete avseende vägtransporter (vägarbetstidsdirektivet). Promemorian har remissbehandlats. Regeringen har därefter inhämtat Lagrådets yttrande och valt att följa detta i propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i *bilaga 1* och regeringens lagförslag i *bilaga 2*. Ingen motion har väckts med anledning av regeringens proposition.

Det kan i detta sammanhang nämnas att utskottet under riksmötet även behandlar frågor om yrkestrafiken i samband med beredningen av regeringens proposition 2011/12:80 Nya lagar för yrkestrafik och taxi (bet. 2011/12:TU8).

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete. Syftet med de föreslagna ändringarna är att genomföra vägarbetstidsdirektivet i svensk rätt, så att även förare som är egenföretagare omfattas av direktivets bestämmelser.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2012.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om ändring i lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 juni 2012. Det är enligt utskottets mening angeläget att regelverkets effekter följs upp, och utskottet är därför positivt till att EU-kommissionen vartannat år ska utarbeta en rapport om utvecklingen inom det berörda området.

Bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/15/EG om arbetstidens förläggning för personer som utför mobilt arbete avseende vägtransporter (vägarbetstidsdirektivet) har i fråga om mobila arbetstagare genomförts i Sverige genom lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete, nedan kallad vägarbetstidslagen (prop. 2004/05:132, bet. 2004/05:TU15, rskr. 2004/05:265). I lagen regleras bl.a. hur mycket mobila arbetstagare får arbeta och när rast ska tas; det slås t.ex. fast att arbetstagarnas genomsnittliga veckoarbetstid inte får överstiga 48 timmar under en beräkningsperiod om fyra månader och att arbetstiden under en vecka inte får överstiga 60 timmar. Lagen är dispositiv i vissa delar genom att den tillåter avvikelser genom kollektivavtal eller dispens.

Vägarbetstidsdirektivet var från början tillämpligt bara på mobila arbetstagare men skulle enligt artikel 2.1 i direktivet fr.o.m. den 23 mars 2009 också tillämpas på förare som är egenföretagare. Av samma artikel framgår dock att Europeiska kommissionen senast i mars 2007 skulle ta fram en rapport om konsekvenserna av att utesluta egenföretagare från direktivets tillämpningsområde. Kommissionen skulle utifrån detta återkomma med förslag om att antingen fastställa villkoren för inkludering av egenföretagare i direktivets tillämpningsområde eller att inte inkludera egenföretagare i tillämpningsområdet. Mot denna bakgrund beslutades vid utarbetandet av vägarbetstidslagen att man skulle avvakta med en svensk reglering för egenföretagare; i dag omfattas följaktligen bara mobila arbetstagare av denna lag.

I oktober 2008 presenterade kommissionen ett förslag till ändring av vägarbetstidsdirektivet (KOM(2008) 650) med bl.a. förslag om att skilja mellan s.k. falska och äkta egenföretagare. Europaparlamentet beslutade dock i juni 2010 att avvisa kommissionens förslag i sin helhet, varvid kommissionen sedan drog tillbaka sitt förslag. Detta innebär följaktligen att förare som är egenföretagare omfattas av direktivet i enlighet med dess nuvarande lydelse i artikel 2.1; skyldigheten att tillämpa vägarbetstidsdi-

rektivet på förare som är egenföretagare måste därför införlivas i nationell lagstiftning. Kommissionen påtalade sedermera i en formell underrättelse i september 2011 att Sverige inte uppfyller sina skyldigheter enligt direktivet (överträdelsennummer 2011/2065).

Propositionen

Föreslagna lagändringar

Regeringen föreslår i proposition 2011/12:69 att vägarbetstidslagen ändras så att även förare som är egenföretagare omfattas av lagens tillämpningsområde, förutsatt att de framför fordon som väger 3,5 ton eller mer. Egenföretagare ska således omfattas av vägarbetstidslagens befintliga regler om följande:

- Begränsning av den sammanlagda veckoarbetstiden. För det fall en person har utfört vägtransportarbete i egenskap av såväl arbetstagare som egenföretagare ska summan av arbetstiderna utgöra den sammanlagda arbetstiden.
- Begränsning av arbetstiden vid nattarbete.
- Förläggning och längd av, samt intervall för, raster och pauser.
- Registrering av arbetstiden och bevarande av register. Uppgifterna som ska uppfyllas av den anställde förarens arbetsgivare ska dock när det gäller förare som är egenföretagare uppfyllas av företagaren själv.
- Möjligheten för Transportstyrelsen att medge undantag (dispens) i vissa särskilt angivna avseenden för det fall kollektivavtal inte har träffats. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås härutöver få meddela föreskrifter om samma slags undantag i fråga om sammanlagd arbetstid och nattarbete för egenföretagare. Bemyndigandet föreslås för att åstadkomma konkurrensneutralitet mellan egenföretagare och arbetstagare för att undvika att ett undantag som inte kan åtnjutas av egenföretagare minskar deras konkurrenskraft i förhållande till företag med arbetstagare som åtnjuter undantaget.
- Tillsyn.

I propositionen lämnas också förslag om tillämpliga straffbestämmelser.

Regeringen föreslår att de föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den 1 maj 2012.

Konsekvenser

Av propositionen framgår att om förare som är egenföretagare ska omfattas av vägarbetstidslagen så ökar antalet tillsynsobjekt med nära 40 procent, från 9 577 till 15 475 arbetsställen. Det uppges dock att Transportstyrelsen avser att integrera tillsynen av vägarbetstidsbestämmelserna med kontrollen av kör- och vilotidsbestämmelserna, där myndigheten arbetar utifrån ett riskvärderingssystem. Enligt myndighetens bedömning kommer följaktligen merparten av kontrollerna att riktas mot verksamheter

där det finns anställda. Det meddelas således i propositionen att förslaget på lång sikt endast väntas innebära en marginell kostnadsökning för Transportstyrelsen; ökningen bedöms kunna hanteras inom ram.

Regeringens lagförslag bedöms inte innebära några merkostnader för Polisen eller domstolarna.

Lagförslagen väntas naturligen medföra konsekvenser för förare som är egenföretagare. Av propositionen framgår att branschorganisationen Sveriges Åkeriföretag bedömer att arbetstiden för enbilsföretagen i genomsnitt kommer att minska med 15 timmar från en 63 timmars arbetsvecka. Uttryckt i minskad omsättning bedöms detta motsvara 3,75 miljarder kronor, eller nära 4 procent av hela näringens omsättning.

Utskottets ställningstagande

Innefattande av egenföretagare i vägarbetstidslagen

Utskottet noterar inledningsvis att det är främmande för svensk rättstradition att införliva andra än arbetstagare i en arbetsrättslig lagstiftning. Utskottet konstaterar samtidigt att Sverige har en fördragsenlig skyldighet att genomföra bestämmelserna i vägarbetstidsdirektivet och har mot den bakgrunden inget att invända mot regeringens förslag i proposition 2011/12:69 om att genomföra direktivets bestämmelser även för egenföretagare.

Genom de föreslagna ändringarna i vägarbetstidslagen skapas likvärdiga arbetstidsregler för förare som utför yrkesmässiga transporter på väg, oberoende av om de är egenföretagare eller anställda. Enligt utskottets mening kommer förslaget att även låta egenföretagare omfattas av arbetstidsregleringen att ytterligare kunna främja vägtrafiksäkerheten.

Utskottet noterar att det av propositionens konsekvensanalys framgår att lagförslaget väntas få stora konsekvenser för enbilsföretagen. Utskottet kan i sammanhanget också påminna om att EU-kommissionen i en tidigare framtagen konsekvensanalys (SEC(2008) 2632) har bedömt att genom att låta egenföretagare omfattas av direktivets bestämmelser väntas större företag få konkurrensfördelar, bl.a. eftersom deras stordriftsfördelar gör att de t.ex. enklare kan hantera ökade kostnader för drifts och administration till följd av att fler förare behöver anlitas för att kunna erbjuda samma antal godstransporttjänster. Det är enligt utskottets mening angeläget att regelverkets effekter på transportnäringen följs upp. Utskottet är därför positivt till att det av artikel 13 i vägarbetstidsdirektivet följer att medlemsstaterna vartannat år ska framställa rapporter om genomförandet av direktivet och att kommissionen utifrån dessa ska utarbeta en rapport om utvecklingen inom det berörda området.

Ikraftträdande

Av 22 § författningssamlingsförordningen (1976:725) framgår att en författning som kungörs i en författningssamling om möjligt ska ges ut så att författningssamlingens abonnenter får den i god tid innan den träder i

kraft. Riksdagen har också vid flera tillfällen uttalat att tiden mellan det att en författning kungörs, dvs. utkommer från trycket i Svensk författningssamling (SFS), och författningens ikraftträdande bör vara minst fyra veckor (se bl.a. bet. 2009/10:KU10).

För att denna tidsfrist inte ska äventyras när det gäller lagändringarna som behandlas i detta betänkande är det enligt utskottets mening önskvärt att senarelägga ikraftträdandet av dessa lagändringar. Utskottet föreslår följaktligen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 juni 2012.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:69 Genomförande av vägarbetstidsdirektivet för egenföretagare:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2005:395)
om arbetstid vid visst vägtransportarbete

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete

dels att 1, 10, 12, 15, 17, 18, 20, 21, 22 och 25 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 1 a, 1 b och 26 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag *skall* tillämpas på arbete som utförs av mobila arbetstagare som är anställda av företag etablerade i en medlemsstat och *som* deltar i vägtransporter, vid vilka följande *skall* tillämpas:

– Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 av den 15 mars 2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet och om ändring av rådets förordningar (EEG) nr 3821/85 och (EG) nr 2135/98 samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3820/85, eller

– Europeiska överenskommelsen om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter (AETR).

Med mobil arbetstagare avses i denna lag varje arbetstagare som ingår i den del av personalstyrkan som förflyttar sig och som är anställd av ett företag som utför person- eller varutransporter på väg för andras eller egen räkning.

I fråga om förare finns bestämmelser om körtider samt om raster och viloperioder i Europaparla-

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag *ska* tillämpas på arbete som utförs av mobila arbetstagare som är anställda av företag etablerade i en medlemsstat och *av förare som är egenföretagare under förutsättning att arbetstagaren eller egenföretagaren* deltar i vägtransporter, vid vilka följande *ska* tillämpas:

– Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 av den 15 mars 2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet och om ändring av rådets förordningar (EEG) nr 3821/85 och (EG) nr 2135/98 samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3820/85, eller

– Europeiska överenskommelsen om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter (AETR).

I fråga om förare finns bestämmelser om körtider samt om raster och viloperioder i Europaparla-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/15/EG av den 11 mars 2002 om arbetstidens förläggning för personer som utför mobilt arbete avseende vägtransporter (EGT L 80, 23.3.2002, s 35, Celex 32002L0015).

² Senaste lydelse 2007:92.

mentets och rådets förordning (EEG) nr 561/2006 och AETR.

I arbetstidslagen (1982:673) finns bestämmelser om arbetstid vid arbete som inte omfattas av denna lag. Om arbetstagaren för samma arbetsgivare både utför arbete som omfattas av denna lag och arbete som omfattas av arbetstidslagen, *skall* arbetstiden läggas samman vid tillämpning av denna lag.

mentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 och AETR.

I arbetstidslagen (1982:673) finns bestämmelser om arbetstid vid arbete som inte omfattas av denna lag. Om arbetstagaren för samma arbetsgivare både utför arbete som omfattas av denna lag och arbete som omfattas av arbetstidslagen, *ska* arbetstiden läggas samman vid tillämpning av denna lag.

1 a §

Med mobil arbetstagare avses i denna lag varje arbetstagare som ingår i den del av personalstyrkan som förflyttar sig och som är anställd av ett företag som utför person- eller varutransporter på väg för andras eller egen räkning.

1 b §

Med förare som är egenföretagare avses i denna lag en person vars huvudsakliga yrkesverksamhet består i att utföra person- eller varutransporter på väg mot ersättning, i enlighet med ett sådant gemenskapstillstånd som regleras i förordning (EG) nr 1072/2009 eller förordning (EG) nr 1073/2009 eller ett yrkestrafiktillstånd enligt yrkestrafiklagen (2012:000), och

a) som har rätt att arbeta för egen räkning och inte utför arbete för en arbetsgivares räkning,

b) är fri att organisera den aktuella verksamheten,

c) vars inkomster är direkt beroende av den förtjänst som görs, och

d) är fri att, självständigt eller i samarbete mellan egenföretagare, ha affärsförbindelser med flera kunder.

För den förare som inte uppfyller samtliga dessa kriterier ska samma skyldigheter och rättigheter gälla som för mobila arbetstagare enligt denna lag.

Med arbetstid avses, när det gäller egenföretagare, inte tid som används för allmänt administrativt arbete som inte direkt hänger samman med transporten i fråga.

10 §

Med sammanlagd arbetstid avses summan av de timmar under vilka en arbetstagare har utfört arbete som denna lag är tillämplig på, oavsett om arbetet har utförts för en eller flera arbetsgivare.

Med sammanlagd arbetstid avses summan av de timmar under vilka en arbetstagare har utfört arbete som denna lag är tillämplig på, oavsett om arbetet har utförts för en eller flera arbetsgivare. *Detsamma gäller för egenföretagare oavsett om arbetet utförts för en eller flera kunder.*

Om en person utfört vägtransportarbete i egenskap av såväl arbetstagare som egenföretagare utgör summan av arbetstiderna den sammanlagda arbetstiden.

12 §³

En arbetstagares sammanlagda arbetstid får uppgå till högst 48 timmar per vecka i genomsnitt under en beräkningsperiod om högst fyra månader.

Den sammanlagda arbetstiden får dock inte under någon vecka överstiga 60 timmar, med undantag för de fall som avses i artikel 6.1 fjärde stycket i AETR.

Vid beräkningen av den sammanlagda arbetstiden *skall* till den läggas sådana perioder av väntan när arbetstagaren inte fritt kan disponera över sin tid utan

En arbetstagares sammanlagda arbetstid får uppgå till högst 48 timmar per vecka i genomsnitt under en beräkningsperiod om högst fyra månader. *Detsamma ska gälla för egenföretagare.*

Den sammanlagda arbetstiden får dock inte under någon vecka överstiga 60 timmar, med undantag för de fall som avses i artikel 8.6 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 och artikel 8.6 b i AETR.

Vid beräkningen av den sammanlagda arbetstiden *ska* till den läggas sådana perioder av väntan när arbetstagaren *eller egenföretagaren* inte fritt kan

³ Senaste lydelse 2007:92.

måste befinna sig på sitt arbetsställe beredd att utföra arbete. Sådan tid när arbetstagaren skulle ha arbetat men i stället varit frånvarande på grund av semesterledighet eller sjukdom *skall* likställas med fullgjord arbetstid.

disponera över sin tid utan måste befinna sig på sitt arbetsställe beredd att utföra arbete. Sådan tid när arbetstagaren *eller egenföretagaren* skulle ha arbetat men i stället varit frånvarande på grund av semesterledighet eller sjukdom *ska* likställas med fullgjord arbetstid.

15 §⁴

Om det ingår nattarbete i en 24-timmarsperiod som påbörjas efter sådan avslutad vila som avses i artikel 8 eller 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006, artikel 8 i AETR eller 13 eller 14 § arbetstidslagen (1982:673), får arbetstiden under den perioden inte överstiga tio timmar.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första stycket *skall* i arbetstiden inräknas sådana perioder av väntan när arbetstagaren inte fritt kan disponera över sin tid utan måste befinna sig på sitt arbetsställe beredd att utföra arbete.

Undantag från begränsningen av arbetstiden vid nattarbete i första stycket får göras tillfälligtvis, om det föranleds av något särskilt förhållande som inte hade kunnat förutses av arbetsgivaren.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första stycket *ska* i arbetstiden inräknas sådana perioder av väntan när arbetstagaren *eller egenföretagaren* inte fritt kan disponera över sin tid utan måste befinna sig på sitt arbetsställe beredd att utföra arbete.

Undantag från begränsningen av arbetstiden vid nattarbete i första stycket får göras tillfälligtvis, om det föranleds av något särskilt förhållande som inte hade kunnat förutses av arbetsgivaren *eller egenföretagaren*.

17 §⁵

För de lärlingar och praktikanter som är mobila arbetstagare enligt 1 § *andra stycket* gäller de viloperioder som anges i artikel 8 och 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006. Om bestämmelser i arbetsmiljölagen (1977:1160) eller arbetstidslagen (1982:673) eller föreskrifter meddelade med stöd av någon av dessa lagar ger ett för den enskilde förmånligare skydd *skall* dock dessa bestämmelser tillämpas.

För de lärlingar och praktikanter som är mobila arbetstagare enligt 1 a § gäller de viloperioder som anges i artikel 8 och 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006. Om bestämmelser i arbetsmiljölagen (1977:1160) eller arbetstidslagen (1982:673) eller föreskrifter meddelade med stöd av någon av dessa lagar ger ett för den enskilde förmånligare skydd *ska* dock dessa bestämmelser tillämpas.

⁴ Senaste lydelse 2007:92.

⁵ Senaste lydelse 2007:92.

18 §⁶

Arbete får aldrig utföras längre tid än sex timmar i följd utan rast. Rasten *skall* uppgå till minst 30 minuter, om arbetstiden omfattar mellan sex och nio timmar. Om arbetstiden överstiger nio timmar, *skall* rasten uppgå till minst 45 minuter. Rasten får delas upp på flera perioder om minst 15 minuter vardera.

Raster under sådan körtid som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 och AETR *skall* förläggas i enlighet med förordningen eller överenskommelsen och räknas som rast även enligt denna lag.

Rast som tas under perioder av väntan, när arbetstagaren inte fritt kan disponera över sin tid utan måste befinna sig på sitt arbetsställe beredd att utföra arbete, räknas även som arbetstid.

Arbete får aldrig utföras längre tid än sex timmar i följd utan rast. Rasten *ska* uppgå till minst 30 minuter, om arbetstiden omfattar mellan sex och nio timmar. Om arbetstiden överstiger nio timmar, *ska* rasten uppgå till minst 45 minuter. Rasten får delas upp på flera perioder om minst 15 minuter vardera.

Raster under sådan körtid som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 och AETR *ska* förläggas i enlighet med förordningen eller överenskommelsen och räknas som rast även enligt denna lag.

Rast som tas under perioder av väntan, när arbetstagaren *eller egenföretagaren* inte fritt kan disponera över sin tid utan måste befinna sig på sitt arbetsställe beredd att utföra arbete, räknas även som arbetstid.

20 §

Arbetsgivaren skall registrera all arbetstid som omfattas av denna lag. Registren skall bevaras hos arbetsgivaren i minst två år efter den tidsperiod som arbetet omfattar. Arbetsgivaren skall på begäran av arbetstagaren lämna denne en kopia av den registrerade arbetstiden. Även fackliga organisationer som företräder arbetstagare på arbetsstället har rätt att på begäran få en sådan kopia.

Arbetsgivare och egenföretagare ska registrera all arbetstid som omfattas av denna lag. Registren ska bevaras hos arbetsgivaren eller egenföretagaren i minst två år efter den tidsperiod som arbetet omfattar.

Arbetsgivaren ska på begäran av arbetstagaren lämna denne en kopia av den registrerade arbetstiden. Även fackliga organisationer som företräder arbetstagare på arbetsstället har rätt att på begäran få en sådan kopia.

21 §⁷

Om kollektivavtal som avses i 2 § inte träffas, får Transportstyrelsen medge sådana undantag

Om kollektivavtal som avses i 2 § inte träffas *eller om det är fråga om en egenföretagare*, får

⁶ Senaste lydelse 2007:92.

⁷ Senaste lydelse 2010:1570.

(dispens) som avses i den bestämmelsen, förutsatt att det finns särskilda skäl.

Transportstyrelsen medge sådana undantag (dispens) som avses i den bestämmelsen, förutsatt att det finns särskilda skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana undantag som avses i 2 § i fråga om sammanlagd arbetstid och nattarbete för egenföretagare.

Ytterligare övertid eller mertid, utöver allmän övertid respektive allmän mertid, får medges med högst 150 timmar under ett kalenderår.

22 §⁸

Transportstyrelsen ska se till att lagen följs och har rätt att av arbetsgivaren på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Transportstyrelsen ska se till att lagen följs och har rätt att av arbetsgivaren *och egenföretagaren* på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

För att kunna utöva tillsynen har Transportstyrelsen rätt att få tillträde till arbetsställena.

25 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den arbetsgivare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett föreläggande eller ett förbud som har meddelats med stöd av 24 §. Detta gäller dock inte om föreläggandet eller förbudet har förenats med vite.

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den arbetsgivare *eller den egenföretagare* som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett föreläggande eller ett förbud som har meddelats med stöd av 24 §. Detta gäller dock inte om föreläggandet eller förbudet har förenats med vite.

26 a §

Till böter döms den som är egenföretagare och som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. förlägger arbetet så att

a) arbetstiden överstigit vad som är tillåtet enligt bestämmelserna i denna lag,

b) raster inte kunnat tas enligt vad som föreskrivs i 18 § första stycket,

2. inte uppfyller sina skyldigheter enligt 20 § första stycket, eller

⁸ Senaste lydelse 2010:1570.

3. lämnar oriktiga uppgifter om förhållanden av vikt, när Transportstyrelsen har begärt upplysningar eller handlingar enligt 22 § första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2012.